

Uit het juryrapport:

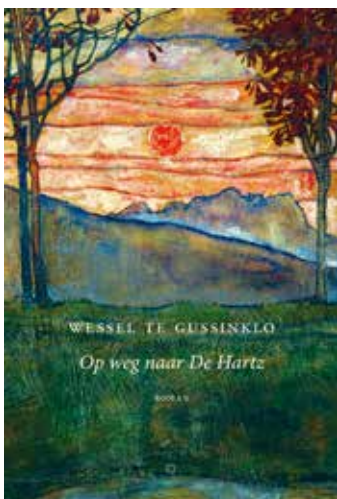
De al eerder gelauwerde schrijver Wessel te Gussinklo werkt sinds de jaren tachtig aan een unieke semi-autobiografische romanreeks, delen die ook als zelfstandige romans te lezen zijn. In *Op weg naar De Hartz*, het vierde deel in zijn roman *fleuve* over zijn alter ego Ewout Meyster, verschijnt een nieuw thema: de liefde. De diplomaloze schoolverlater Ewout is negentien, maagd en hij slaagt erin een afspraakje te maken met de terughoudende bibliothecaresse Sylvia. Steeds wanneer je denkt dat het niet erger kan, blijkt de schrijver in een volgende levensfase van Ewout nog meer doffe ellende voor hem in petto te hebben. Boek na boek in deze unieke reeks eindigt met een nieuwe desillusie in diens bestaan.

In *Op weg naar De Hartz* gebeurt dat niet alleen door de liefde, maar ook door een valse leermeester: een louche psychiater. Ewout blijft bij dit alles ziende blind – hier brengt Te Gussinklo zijn fenomenale dramatische ironie in stelling. Het meester-leerling-thema in deze roman is schitterend vestdijkiaans, net als de dubbelzinnige uitwerking, want toch leert Ewout heel wat van deze charlatan. Wessel te Gussinklo lezen is verslavend: niets wil je je laten ontgaan van Ewouts levenslange *Werdegang*. Die drang tot doorlezen wint het, paradoxaal genoeg, van de ongekend grote plaatsvervangende schaamte die de schrijver zo voelbaar pijnlijk weet op te roepen voor zijn levenslang gekwelde andere ik.

Leesclubvragen:

1. Verteltijden

Op weg naar De Hartz kent twee verteltijden: in het

heden bezoekt Ewout Meyster opnieuw het landgoed dat hij ooit samen met zijn psychiater Somsen aandeed om een buitenlandse goeroe te zien. In het andere verhaal, dat uit het verleden, wordt de voorgeschiedenis uitgesponnen. Wat voegt die hedendaagse verhaallijn toe

aan die uit het verleden? Welke vind je sterker? Heeft Ewout geleerd uit het verleden?

2. Meester-leerling

Op zijn achttiende heeft de depressieve Ewout aan de keukentafel een roman geschreven en daarna zoekt hij contact met de literaire wereld, om dit boek uitgegeven te krijgen. Zo ontmoet hij de psychiater Somsen, die hem prompt als leerling aanstelt. Ook mag hij zijn assistent worden.

Te Gussinklo brengt in deze roman een variant van het klassieke meester-leerling-motief (zoals we dat kunnen kennen uit de romans van S. Vestdijk) voor het voetlicht. Want hoe onverkwikkelijk is hun relatie? Somsen blijkt een valse leermeester, met kwalijke motieven, maar toch vormt hij Ewout, kun je zeggen. In hoeverre snijdt Somsens analyse van Ewouts karakter hout?

3. Ewout verliefd

In hoeverre geeft de schrijver aanwijzingen dat Ewouts liefde voor de bibliothecaresse oprecht is of dat het een projectie is?

Wat zouden de gevoelens van Sylvia zijn? Zijn die goed af te leiden uit Ewouts weergave?

4. Mannen en vrouwen

In de literaire kritiek is gezegd dat Te Gussinklo het concept van mannelijkheid bevaart in *Op weg naar De Hartz*.

Welke aanwijzingen zou schrijver geven voor zo'n lezing? En: wat is het vrouwbeeld dat wordt gegeven in dit proza? Wat vind je daarvan?

5. Alleen op de wereld

Tegen het slot – in het heden – is Ewout volledig alleen (nog meer alleen dan in de vorige delen van deze semi-autobiografische romanreeks, die met eenzelfde existentiële pas op de plaats eindigden).

Is hiermee Ewouts verhaal – de ene na de andere desillusie in opeenvolgende levensfases, als opmaat naar het schrijverschap – verteld? Kun je *Op weg naar De Hartz*, net als de andere delen, als een verlossingsgeschiedenis zien? Die term gebruikt de schrijver tenslotte zelf voor zijn boeken. En, wat denk je, zal er nóg een roman over Ewout komen?